Zadatak 1.

Malj za pobijanje šipova pada sa visine od 2,5 m. Da bi podigli malj na tu visinu potrebno je tri puta više vremena nego za pad.
Koliko puta udari malj o šip u minutu, kada se pretpostavi da on pada slobodno sa ubrzanjem g=9.81m/s^2.

Rešenje:

Za vreme slobodnog pada malj ima konstantno ubrzanje g =9.81 m/s^2 pa je zakon promene brzine, kako je početna brzina jednaka nuli

$$V = \int g\,dt = g\int dt = gt + c_1 = gt$$

kako je početna brzina jednaka nuli $C_1 = 0$

$$V = gt$$

Pređeni put odnosno visina pada je

$$s = \int V dt = \int gtdt = g\int tdt = g\frac{t^2}{2} + c_2$$

kako je početni put jednak nuli $C_2 = 0$

$s = g\frac{t^2}{2}$ odavde je

$$t_1 = \sqrt{\frac{2\cdot s}{g}} = \sqrt{\frac{2\cdot 2.5}{9.81}} = \sqrt{0.50968} = 0.7139\ s$$

Za podizanje potrebno je tri puta više vremena nego za pad, pa je vreme za jedan udarac

$$t_2 = 4\cdot t_1 = 4\cdot 0.7139 = 2.855\ s$$

Pošto je traženi broj udaraca u minuti, koji ima 60 s broj udaraca je

$N = \frac{60}{2.855} = 21$ udarac u minuti

Zadatak 2.

Voz koji se kreće početnom brzinom od 54 km/h, pređe 600 m za prvih 30 sekundi.

Odrediti brzinu i totalno ubrzanje voza na kraju tridesetog sekunda ako se pretpostavi da se voz kreće jednakoubrzano u krivini poluprečnika R=1km.

Rešenje:

Promena brzine, kako je početna brzina 54 km/h, a kretanje jednako ubrzano je

$$V_0 = 54\frac{km}{h} = 54\frac{1000}{3600}\frac{m}{s} = 15m/s$$

$$a_T = \ddot{s} = const.$$

$$V = \int \ddot{s}\, dt = \int a_T\, dt = a_T \int dt = a_T t + c_1$$

kako je početna brzina jednaka $C_1 = V_0$

$$V = \dot{s} = a_T t + V_0$$

Pređeni put, kako je početna brzina 54 km/h, a kretanje jednako ubrzano je

$$s = \int \dot{s}\, dt = \int (a_T t + V_0)\, dt = a_T \int t dt + V_0 \int dt + c_2$$

kako je početni put s=0 $C_2 = 0$

$$s = a_T \frac{t^2}{2} + V_0 t$$

Kako voz za 30 s pređe 600 m to je t1=30, s1=600

$$a_T = \frac{2(s_1 - V_0 t_1)}{t_1^2} = \frac{2(600 - 15\cdot 30)}{30^2} = \frac{2(600-450)}{30^2} = \frac{300}{900} = \frac{1}{3}\ m/s^2$$

Brzina voza na kraju 30 s

$$V = \dot{s} = a_T t + V_0 = \frac{1}{3}\ 30 + 15 = 25\, m/s$$

Normalno ubrzanje na kraju 30 s u krivini R=1km=1000 m

$$a_N = \frac{V^2}{R} = \frac{25^2}{1000} = \frac{625}{1000} = 0.625\, m/s^2$$

Totalno ili ukupno ubrzanje na kraju 30 s u krivini R=1km=1000 m

$$a = \sqrt{a_T^2 + a_N^2} = \sqrt{0.333^2 + 0.625^2} = \sqrt{0.5015} = 0.708\, m/s^2$$

Zadatak 3.

Po luku poluprečnika R=20 cm kreće se tačka. Zakon kretanja tačke po putanji je s=20sin(πt) gde je t u sekundama a s u centimetrima.

Odrediti intenzitet i smer brzine i tangencijalno, normalno i totalno ubrzanje u t_1=5s.

Rešenje:

Zakon promene puta je dat pa je brzina

$$s = 20\sin(\pi t)\ \ cm$$

$$V = \dot{s} = \frac{d(20\sin(\pi t))}{dt} = 20\pi cos(\pi t)\ \ cm/s$$

Tangencijalno ubrzanje

$$a_T = \ddot{s} = \frac{d\big(20\pi cos\,(\pi t)\big)}{dt} = -20\pi^2 sin(\pi t)\ \ \frac{cm}{s^2}$$

Normalno ubrzanje

$$a_N = \frac{\dot{s}^2}{R} = \frac{\left(20\pi cos\,(\pi t)\right)^2}{R} = \frac{20^2\pi^2 cos^2(\pi t)}{R}$$

Za vreme t_1=5s :

$$s = 20\sin(\pi t) = 20 sin 5\pi = 20 \cdot 0 = 0\ cm$$

brzina je

$V = \dot{s} = 20\pi cos(5\pi) = 20\pi \cdot (-1) = -20\pi\ \ cm/s$ brzina je u suprotnom smeru od kretanja

Tangencijalno ubrzanje

$$a_T = -20\pi^2 sin(5\pi) = -20 \cdot 0 = 0\ \frac{cm}{s^2}$$

Normalno ubrzanje

$$a_N = \frac{\dot{s}^2}{R} = \frac{(20\pi)^2}{20} = 20\pi^2\,\frac{cm}{s^2}$$

$$a = \sqrt{a_T^2 + a_N^2} = \sqrt{0 + (20\pi^2)^2} = 20\pi^2\ \ cm/s^2$$

Zadatak 4.

Kretanje tačke dato je jednačinama:

$$x = 20t^2 + 5$$

$$y = 15t^2 - 3$$

Gde je t vreme u sekundama a koordinate x i y u cm.

Odrediti intenzitet i smer brzine i ubrzanja tačke u u trenucima t=2 s i t=3s.

Rešenje:

Brzina tačke

$\dot{x} = 40t$ cm/s

$\dot{y} = 30t$ cm/s

$$\vec{V} = \dot{x} \cdot \vec{i} + \dot{y} \cdot \vec{j} = 40t \cdot \vec{i} + 30t \cdot \vec{j}$$

$V = \sqrt{\dot{x}^2 + \dot{y}^2} = \sqrt{1600t^2 + 900t^2} = 50t$ cm/s

$$cos\alpha_V = \frac{\dot{x}}{V} = \frac{40t}{50t} = 0.8$$

$\ddot{x} = 40$ cm/s^2

$\ddot{y} = 30$ cm/s^2

$$\vec{a} = \ddot{x} \cdot \vec{i} + \ddot{y} \cdot \vec{j} = 40 \cdot \vec{i} + 30 \cdot \vec{j}$$

$a = \sqrt{\ddot{x}^2 + \ddot{y}^2} = \sqrt{1600 + 900} = 50$ cm/s^2

$cos\alpha_a = \frac{\ddot{x}}{a} = \frac{40}{50} = 0.8$

Za t=2s V=100 cm/s i a=50 cm/s^2

Za t=3s V=150 cm/s i a=50 cm/s^2

$x = 20t^2 + 5 \to t^2 = \frac{x-5}{20}$

$y = 15t^2 - 3 = 15\frac{x-5}{20} - 3$

$20y = 15x - 60$

$y = \frac{3}{4}x - 3$

jednačina prave linije pa kako je a=const to je pravolinijsko jednakoubrzano kretanje, nema normalnog ubrzanja jer je R beskonačno

Može se odrediti zakon kretanja u prirodnim koordinatama

$V = \int \ddot{s}\, dt = \int a_T\, dt = a_T \int dt = a_T t + c_1$

Kako je za t=0s V=0 cm/s i a=50 cm/s^2=const

$V = \dot{s} = \ddot{s}t + 0 = a_T t = 50t$ cm/s

$s = \int \dot{s}\, dt = \int a_T\, dt = a_T \int tdt + c_2 = a_T \frac{t^2}{2} = 50\frac{t^2}{2}$ cm

Zadatak 5.

Pri polasku iz stanice povećava se brzina datog voza ravnomerno, tri minuta po polasku voz se kreće brzinom od v=72 km/h. Kolosek se nalazi u krivini R=800 m.

Odrediti intenzitet tangencijalnog, normalnog i totalnog ubrzanja voza dva minuta nakon polaska iz stanice.

Rešenje:

Kretanje je ravnomerno ubrzano što znači da je tangencijalno ubrzanje konstantno, pa je zakon promene brzine

$a_T = \ddot{s} = const.$

$V = \int \ddot{s}\, dt = \int a_T\, dt = a_T \int dt = a_T t + c_1$ kako voz polazi iz stanice

$V_0 = 0 = c_1$

$V = \dot{s} = \ddot{s}t + 0 = a_T t$

Zakon promene puta prirodne koordinate, a kako voz polazi s_0=0

$s = \int V\, dt = \int \dot{s}\, dt = \int a_T\, tdt = a_T \int tdt + c_2 = a_T \frac{t^2}{2} + 0$

$s_0 = 0 = c_2$

Nakon tri minuta voz se kreće

$V_1 = 72\frac{km}{h} = 72\frac{1000}{3600}\frac{m}{s} = 20m/s$

$t_1 = 3min = 3 \cdot 60s = 180s$

$V_1 = a_T t_1 \;\rightarrow\; a_T = \frac{V_1}{t_1} = \frac{20}{180} = \frac{1}{9}\ m/s^2$

$V = \frac{1}{9}t\ m/s$

$a_T = \frac{1}{9}\ m/s^2$

$a_N = \frac{\dot{s}^2}{R} = \frac{\left(\frac{1}{9}t\right)^2}{800} = \frac{t^2}{81 \cdot 800}\quad \frac{m}{s^2}$

Nakon t_2=2 min =120s

$V_2 = \frac{1}{9}t_2 = \frac{1}{9}120 = \frac{40}{3}\ m/s$

$a_T = \frac{1}{9}\ m/s^2$

$a_{N2} = \frac{\dot{s}^2}{R} = \frac{(V_2)^2}{R} = \frac{40 \cdot 40}{9 \cdot 800} = \frac{2}{9}\quad \frac{m}{s^2}$

$a = \sqrt{a_T^2 + a_N^2} = \sqrt{\left(\frac{1}{9}\right)^2 + \left(\frac{2}{9}\right)^2} = \frac{\sqrt{5}}{9} = 0.24845\ m/s^2$

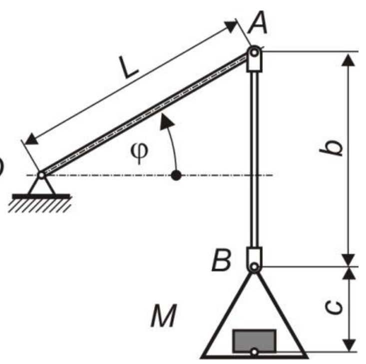

Zadatak 6.

Poluga $\overline{OA}$ =L obrće se oko nepomične horizontalne ose, koja prolazi kroz tačku O a upravna je na ravan crteža. Za polugu $\overline{OA}$ u zglobu A vezana je poluga $\overline{AB}$ =b na čijem je kraju vezana platforma koja nosi teret M. Odrediti brzinu i ubrzanje tereta M ako je brzina tačke A konstantna intenziteta V_0 a pravac ABM ostaje sve vreme kretanja vertikalan. Odrediti jednačinu putanje tačke M. Rastojanje $\overline{BM}$=c.

Rešenje:

Sve vreme kretanja poluga AB i pravac ABM su vertikalni pa je kretanje translatorno.
Putanja, brzine, ubrzanja tačaka A, B, M su jednake.

$V_0 = const.$

$V_A = V_0 = L\omega_0 = L\dot{\varphi} \rightarrow \dot{\varphi} = \omega_0 = \frac{V_0}{L}$

$\varphi = \int \dot{\varphi}\, dt = \int \omega_0\, dt = \int \frac{V_0}{L} dt = \frac{V_0}{L} \int dt + c_1$

$\varphi = \frac{V_0}{L} t + \varphi_0 = \frac{V_0}{L} t$

Pošto je $\varphi_0 = 0$

$\varphi = \frac{V_0}{L} t = kt$ *gde je* $k = \frac{V_0}{L} = const.$

Kako je $\dot{\varphi} = \omega_0 = \frac{V_0}{L} = const$ *ubrzanja tačke A su*

$a_{TA} = 0\, m/s^2$

$a_{NA} = \frac{(V_A)^2}{L} = \frac{V_0^2}{L} = L{\omega_0}^2 \;\; \frac{m}{s^2}$

$a_A = \sqrt{a_T^2 + a_N^2} = \sqrt{0^2 + (L{\omega_0}^2)^2} = L{\omega_0}^2 \;\; m/s^2$

Može se pokazati da je putanja tačke A kružnica poluprečnika L

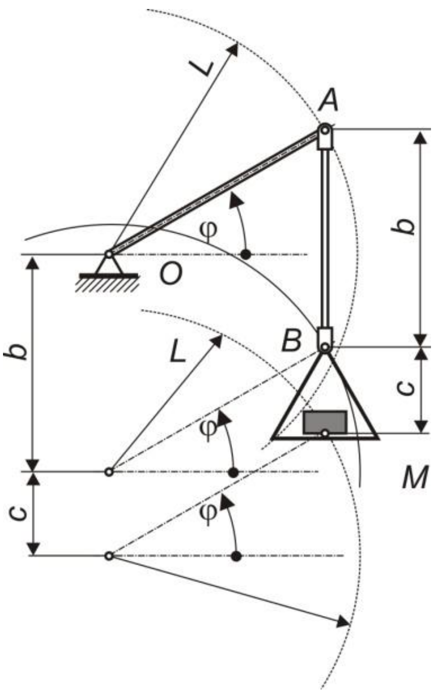

$x_A = L\, cos\varphi = Lcos\, kt$

$y_A = Lsin\varphi = Lsin\, kt$

Kvadriranjem i sabiranjem jednačina dobija se

${x_A}^2 + {y_A}^2 = L^2$ *jednačina kružnice sa poluprečnikom L*

Tako se pokazuje za tačke B i M da su im putanje jednake

$x_B = L\, cos\varphi = Lcos\, kt$

$y_B = Lsin\varphi - b = Lsin\, kt$

$y_B + b = Lsin\varphi = Lsin\, kt$

Kvadriranjem i sabiranjem jednačina dobija se

${x_B}^2 + [y_B + b]^2 = L^2\,(sin^2\, kt + cos^2\, kt)$

${x_B}^2 + [y_B + b]^2 = L^2$ *kružnica poluprečnika L pomerena za b po y osi*

Brzina tačke B

$\dot{x}_B = -L\, ksinkt$

$\dot{y}_B = Lkcoskt$

$V_B = \sqrt{\dot{x}_B^2 + \dot{y}_B^2} = \sqrt{L^2k^2(sin^2\, kt + cos^2\, kt)^2} = Lk = L\frac{V_0}{L} = V_0\, m/s$

Ubrzanje tačke M

$\ddot{x}_B = -Lk^2 coskt$

$\dot{y}_B = -L\, k^2 sinkt$

$$a_B = \sqrt{\ddot{x}_B^2 + \ddot{y}_B^2} = \sqrt{L^2 k^4 (sin^2\, kt + cos^2\, kt)^2} = Lk^2 = L\left(\frac{V_0}{L}\right)^2 = \frac{{V_0}^2}{L}\ m/s^2$$

Takođe isto je i za tačku M

$x_M = L\, cos\varphi = Lcos\, kt$

$y_M = Lsin\varphi - (b + c) = Lsin\, kt$

$y_M + (b + c) = Lsin\varphi = Lsin\, kt$

Kvadriranjem i sabiranjem jednačina dobija se

${x_M}^2 + [y_M + (b + c)]^2 = L^2\, (sin^2\, kt + cos^2\, kt)$

${x_M}^2 + [y_M + (b + c)]^2 = L^2$ *kružnica poluprečnika L pomerena za b+c po y osi*

Brzina tačke M

$\dot{x}_M = -L\, ksinkt$

$\dot{y}_M = Lkcoskt$

$$V_M = \sqrt{\dot{x}_M^2 + \dot{y}_M^2} = \sqrt{L^2 k^2 (sin^2\, kt + cos^2\, kt)^2} = Lk = L\frac{V_0}{L} = V_0\ m/s$$

Ubrzanje tačke M

$\ddot{x}_M = -Lk^2 coskt$

$\dot{y}_M = -L\, k^2 sinkt$

$$a_M = \sqrt{\ddot{x}_M^2 + \ddot{y}_M^2} = \sqrt{L^2 k^4 (sin^2\, kt + cos^2\, kt)^2} = Lk^2 = L\left(\frac{V_0}{L}\right)^2 = \frac{{V_0}^2}{L}\ m/s^2$$